

í t é l e t

## Rendelkező rész

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

## Indokolás

### I.

- [1] A Nyíregyházi Járásbíróság a 2017. május 31-én meghozott és kihirdetett 32.B.716/2017/2. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés]. Ezért őt 80 napi tétel - 1.000 forint napi tétel összegű - pénzbüntetésre ítélte.
- [2] Az így kiszabott mindösszesen 80.000 forint pénzbüntetés megfizetésére 4 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett egyúttal a kiszabott pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.
- [3] „A” kategóriában 2 hónap időtartamra eltiltotta a közúti járművezetéstől, amelybe beszámította a 2017. április 21-től az elsőfokú ítélet kihirdetéséig eltelt időt. Kötelezte a terheltet 32.096 forint bűnügyi költség megfizetésére.
- [4] Az ítélet ellen az ügyész a terhelt terhére a büntetés súlyosítása, a pénzbüntetés napi tétel számának felemelése végett, valamint kategóriára történő korlátozás nélkül hosszabb tartamú közúti járművezetéstől eltiltás kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést. A terhelt és védője az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vette.
- [5] A Nyíregyházi Törvényszék a 2017. december 14-én tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 1.Bf.536/2017/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: mellőzte a közúti járművezetéstől eltiltás büntetést. Ehelyett a terheltet 4 hónap időtartamra eltiltotta a robbanómotorral ellátott kerékpárok vezetésétől.
- [6] Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [7] A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint ... terhelt 1983. évtől rendelkezik „A”, „M” és „K”, 1984. évtől „B”, „Mgv”, „T” és „F” kategóriákra érvényes gépjárművezetői engedéllyel, büntetőpontja nincs.
- [8] 2017. április 21. napján meg nem határozható mennyiségű és minőségű szeszes italt fogyasztott el, majd 13 óra előtt **város 1-ből város 2-re** indult a tulajdonában lévő robbanómotorral ellátott ... típusú kerékpárral gépi üzemmódban.
- [9] Amikor **város 2-be** ért, 13 óra körüli időben a **utca 1-en** a **utca 2** irányába közlekedett a **utca 3** felől a gyalogosok és kerékpárosok részére kijelölt útszakaszon.
- [10] Amikor az **utca 2** kereszteződését kb. 133 méterre megközelítette, figyelmetlensége miatt kerékpárja első kerekével ráhajtott a gyalog és kerékpárút közötti szintkülönbségre, azonban ittassága miatt a gépjármű felett az uralmát elveszítette, ezért felborult.
- [11] A helyszínre érkezett rendőrfőőrök a terheltet igazoltatták és ittasságát észlelve LION 500 típusú alkohol tesztet alkalmaztak, amelynek az eredménye 13 óra 40 perckor 0,78 mg/l volt. Emiatt az

intézkedő rendőrök vér és vizelet mintavétel céljából a terheltet a ... Kórházba előállították.

- [12] A terhelt vérében 14 óra 38 perckor 1,36 gr/l ezrelék alkohol volt, ami enyhe fokú ittas állapotot eredményezett.
- [13] A terhelt ... számú vezetői engedélyét az intézkedő rendőrként a helyszínen a ... számú igazolás ellenében elvette.
- [14] A terhelt cselekményével megszegte a KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontjában írt szabályt.
- [15] A terhelt a balesetben sérülést szenvedett. A bal szemöldökén 1 cm repesztett seb, illetőleg a bal arc-félen horzsolt seb keletkezett, amelyek 8 napon belül gyógyultak.
- [16] A robbanómotorral ellátott ... típusú kerékpár vezetése vezetői engedélyhez nem kötött.
- [17] A terhelt műszaki hibára nem hivatkozott, felelősségét elismerte.
- [18] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet tényállását irányadónak tekintette. Ítéletének indokolásában megállapította ugyanakkor, hogy a Btk. 55. §-ában rögzített „hatályos szabályozás szerint a járművezetéstől eltiltás alkalmazásának nem előfeltétele, tehát az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegéséhez elégséges a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény elkövetése. A törvény ezen rendelkezése pedig nem tesz különbséget engedélyhez kötött, vagy nem kötött járművezetés között.”
- [19] „A kifejtettekből következik, hogy mivel a terhelt robbanómotorral ellátott, tehát gépi meghajtású járművet vezetett, a járművezetéstől eltiltásnak helye van.”
- [20] „Miután különös méltánylást érdemlő körülményre az eljárás során nem merült fel adat, a törvényszék a törvény által biztosított e kivételre nem lehetett tekintettel.”
- [21] Ezzel indokolta a törvényszék azt a döntését, hogy a pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett a teljes körű közúti járművezetéstől eltiltást, illetve az „A” kategóriájú járművektől történő eltiltást nem találta alaposnak, ezért az elsőfokú bíróság ezen utóbbi, valamint a beszámításról szóló rendelkezést mellőzte, és a terheltet 4 hónapra a robbanómotorral ellátott kerékpárok vezetésétől eltiltotta.

## II.

1.

- [22] Az ügyben meghozott jogerős ítélet ellen a ... Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt BF.230/2018. szám alatt ... terhelt terhére, a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt okból, a Btk. 55. § (3) bekezdésében írt anyagi jogi szabály megsértése miatt.
- [23] Álláspontja szerint a törvényszék a Btk. 55. § (3) bekezdésében írt anyagi jogi szabályt tévesen értelmezte, és ezért törvénysértően szabott ki a terhelttel szemben robbanómotorral ellátott kerékpárok vezetésétől eltiltást.

- [24] A Btk. 55. § (3) bekezdése értelmében a járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú (légi, vasúti, vízi vagy közúti) és kategóriájú járműre is vonatkozhat. Ebből pedig az következik, hogy amennyiben a bíróság a terheltet nem egységesen a légi, vasúti, vízi vagy közúti járművek vezetésétől tiltja el, akkor az eltiltásnak valamely meghatározott kategóriába tartozó jármű(vek)re kell vonatkoznia.
- [25] A felülvizsgálati indítványt benyújtó főügyészség hivatkozott a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011.(XII.28.) Kormányrendelet 2. mellékletére, amely meghatározza azokat a járműkategóriákat, illetőleg a kategóriákon belül az egyes járműfajtákat, amelyek vezetése engedélyhez kötött.
- [26] Ezen mellékletben a robbanómotorral ellátott kerékpár, mint járműfajta nem szerepel, ezért annak vezetéséhez vezetői engedély sem szükséges. Ennél fogva a járművezetéstől eltiltás egyéb törvényi feltételeinek fennállása esetén sem kerülhet sor az ilyen járművek vezetésétől való eltiltásra. A tekintetben ugyanis az új szabályozás sem hozott változást, hogy a járművezetéstől eltiltás kizárólag engedélyhez kötött jármű vezetésére vonatkozhat.
- [27] A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék törvénysértő büntetést szabott ki, amikor a terheltet a robbanómotorral ellátott kerékpárok vezetésétől eltiltotta, ezért a ... Főügyészség az ítélet megváltoztatását, és a pénzbüntetés mellett a terhelt közúti járművek vezetésétől eltiltását indítványozta.

2.

- [28] A Legfőbb Ügyészség a BF.376/2018. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt helyes indokainál fogva fenntartotta.
- [29] Azt indítványozta, hogy a Kúria a Nyíregyházi Törvényszék megtámadott határozatát változtassa meg akként, hogy a terheltet a pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett tiltsa el a közúti járművezetéstől.

3.

- [30] A Kúria a Be. 420. § (1) bekezdése és a Be. 424. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a legfőbb ügyész képviselője a felülvizsgálati indítványt és az átiratában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta.
- [31] ... terhelt védője a felszólalásában azt adta elő, hogy amennyiben a terhelt robbanómotoros kerékpárt hajtott, akkor valamennyi közúti jármű vezetésétől nem lehet őt eltiltani.

### III.

- [32] A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt, a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott okból, valamint a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében hivatalból [Be. 423. § (4) és (5) bekezdés] vizsgálta

felül.

- [33] Ennek során az ügyész által ... terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítványt az indítványban foglaltaktól részben eltérően - az alábbi indokból - a terhelt javára találta alaposnak.

1.

- [34] A felülvizsgálati indítvány irányához igazodóan a Kúria abból indult ki, hogy a Be. 418. § (1) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni. A felülvizsgálat alapját képező büntető ügyben hozott ügydöntő határozat a másodfokú bírósággal eljáró Nyíregyházi Törvényszék 2017. december 14-én tartott nyilvános ülésén emelkedett jogerőre, amelyen az ügyész nem vett részt. A ... Főügyészséggel kézbesítés útján közölt jogerős másodfokú határozat átvételét igazoló tértivevény a bírósági iratok között nem található meg. A ... Főügyészség által ... terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány 2018. március 13-án - tehát a fenti hat hónapos határidőn belül - érkezett a Nyíregyházi Járásbírósághoz.

- [35] A Be. 423. § (1) bekezdése kötelező erővel írja elő, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. E tényálláshoz tehát a Kúria is kötve van. Azt, hogy valamely ügyben a terhelt elítélésére törvénysértően került-e sor, felülvizsgálati eljárásban a Kúria is kizárólag az ítéletben rögzített tények alapul vételével vizsgálhatja. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].

2.

- [36] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. Az ügyész erre a felülvizsgálati okra hivatkozott, amikor azt állította, hogy a Nyíregyházi Törvényszék a Btk. 55. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértésével tiltotta el a terheltet a robbanómotorral ellátott kerékpárok vezetésétől.
- [37] A Kúria az ügyészség felülvizsgálati indítványával egyetértett. Azt állapította meg, hogy a másodfokú bírósággal eljáró Nyíregyházi Törvényszék a Btk. 55. § (3) bekezdésében írt anyag jogi szabályt tévesen értelmezte, és ezért törvénysértő büntetést szabott ki a terhelttel szemben, amikor a robbanómotoros kerékpárok vezetésétől eltiltotta.
- [38] A ... Főügyészség helyesen mutatott rá felülvizsgálati indítványában arra, hogy a Btk. 55. § (2) bekezdésének értelmezése körében tapasztalható ítélezési bizonytalanságot a Kúria a Bfv.II.1223/2014/5. számú, illetve a Bfv.II.950/2017/5. számú döntésével feloldotta. E körben azóta a bíróságok ítélezési

gyakorlata egységes és következetes.

[39] A Btk. 55. §-a szerint:

(1) A járművezetéstől azt lehet eltiltani, aki

a) az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt vagy

b) bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ.

(2) A járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetés ittas állapotban vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követ el. Különös méltánylást érdemlő esetben a járművezetéstől eltiltás kötelező alkalmazása mellőzhető.

(3) A járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú (légi, vasúti, vízi vagy közúti) és kategóriájú járműre is vonatkozhat.

[40] A járművezetéstől eltiltás feltételeit illetően megállapítható, hogy a Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott járművezetéstől eltiltás előfeltételei áttételesek. Ebben az esetben a felülvizsgálati indítványban helytállónan idézett 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet és az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) rendelkezései [4. § (1) bekezdés c) pont] kapcsolják a járművezetéstől eltiltást az alapul fekvő bűncselekményhez.

[41] Ettől eltérően a Btk. 55. § (2) bekezdése esetében az alapul fekvő bűncselekmény és a szankció között maga a Btk. teremt kapcsolatot, amikor kimondja, hogy az ittas állapotban elkövetett járművezetés bűncselekménye esetében a járművezetéstől eltiltás kiszabása kötelező, és az csak különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető.

[42] A Btk. 55. § (2) bekezdése alapján kiszabandó járművezetéstől eltiltás önálló értelmezése mellett fel sem merülhet az (1) bekezdés szerinti járművezetéstől eltiltás előfeltételeinek ezen esetkörre vetítése. E szabályozásból az következik, hogy a járművezetéstől eltiltás kiszabásának ebben az esetkörben nem előfeltétele az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegése, elégséges a járművezetés ittas állapotban bűncselekményének az elkövetése.

[43] A jogszabályszerkesztés alapvető elveire, a rendszertani és módszertani megközelítés követelményére figyelemmel sem volna magyarázható, hogy amennyiben a Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásához előírt jogszabályi feltétel (az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegése) már a járművezetéstől eltiltásnak az 55. § (1) bekezdés b) pontjában előírt esetkörében sem feltétele a büntetés kiszabásának, akkor miért vonatkozna egy annál is „későbbi” a (2) bekezdésben szabályozott esetkörére.

[44] A kifejtettekből az következik, hogy az engedélyhez nem kötött járművezetés körében elkövetett járművezetés ittas állapotban bűncselekmény miatt járművezetéstől eltiltásnak helye van. Ha viszont a bűncselekmény az ilyen engedélyhez nem kötött járművezetése során egyéb közlekedési szabályok megszegése folytán valósul meg, akkor viszont a Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontja

szerinti járművezetéstől eltiltás kiszabásának nincs helye.

3.

- [45] Mindezek előrebocsátását követően jelen ügyben a Kúria a következőket állapította meg:
- [46] Maradéktalanul egyetértett az ügyész felülvizsgálati indítványával abban, hogy a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII.28.) Kormányrendelet 2. mellékletében - amely a kormányrendelet 4. § (1) bekezdése alapján az engedélyhez kötött nemzetközi és nemzeti járműkategóriákat határozza meg - a robbanómotorral (vagy villanymotorral) ellátott kerékpár, mint járműfajta nem szerepel. Erre tekintettel az ilyen jármű közúton vagy a közforgalom előtt el nem zárt magánúton történő vezetéséhez vezetői engedélyhez nem szükséges, ezért az ilyen járművek vezetésétől való eltiltásra nem kerülhet - és a felülvizsgálattal érintett ügyben sem kerülhetett volna - sor.
- [47] Az irányadó tényállásból az is megállapítható, hogy a terhelt a vezetői engedélyhez nem kötött jármű ittas vezetésével bűncselekményt követett el, a járművezetés ittas állapotban vétségét [Btk. 236. § (1) bekezdés].
- [48] A főszabályt a Btk. 55. § (2) bekezdése határozza meg, amikor kimondja, hogy a járművezetéstől el kell tiltani azt, aki a járművezetés ittas állapotban vagy a járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követi el. A főszabály alkalmazása - vagyis a járművezetéstől eltiltás kötelező kiszabása - csak különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető.
- [49] A Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság annak megállapítása mellett, hogy különös méltánylást érdemlő körülményre az eljárás során nem merült fel adat, indokolásában azt fejtette ki, hogy a törvény által biztosított e kivételre tehát nem lehetett tekintettel.
- [50] Ezzel együtt, ezt követően azt is megállapította, hogy jelen ügyben a terhelttel szemben „a teljes körű közúti járművezetéstől eltiltást, illetve az »A« kategóriájú járművektől történő eltiltást sem találta alaposnak, ezért az elsőfokú bíróság ezen utóbbi, valamint a beszámításról szóló rendelkezését mellőzte" (másodfokú ítélet 4. oldal 2. bekezdés).
- [51] A törvényszék indokolásából tehát egyértelműen megállapítható, hogy a terheltet a Büntető Törvénykönyvben szabályozott (tehát jogszerűen kiszabható) közúti járművezetéstől nem kívánta eltiltani, ezt a döntését közvetíti a másodfokú ítélet idézett indokolása.

4.

- [52] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozatának a felülvizsgálatára akkor kerülhet sor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki [vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok

ellenére függesztették fel, de ez a jelen esetben közömbös].

- [53] Az ügyész a felülvizsgálati indítványában anyagi jogi törvénysértésként arra hivatkozott, hogy a Btk. 55. § (3) bekezdése értelmében a járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú (légi, vasúti, vízi vagy közúti) és kategóriájú járműre is vonatkozhat. Ebből pedig az következik, hogy amennyiben a bíróság a terheltet nem egységesen a légi, vasúti, vízi vagy közúti járművek vezetésétől tiltja el, akkor az eltiltásnak valamely meghatározott kategóriába tartozó jármű(vek)re kell vonatkoznia.
- [54] A járművezetéstől eltiltás kizárólag engedélyhez kötött jármű vezetésére vonatkozhat. A robbanómotorral ellátott kerékpár, mint járműfajta nem szerepel az engedélyköteles járművek között, ezért annak vezetéséhez vezetői engedély sem szükséges. Ennél fogva a járművezetéstől eltiltás egyéb törvényi feltételeinek fennállása esetén sem kerülhet sor az ilyen járművek vezetésétől való eltiltásra.
- [55] Ezt a felülvizsgálati indítványt tehát a Kúria alaposnak találta.
- 5.
- [56] Ugyanakkor az ügyészség azt nem sérelmezte anyagi jogszabálysértésként, hogy a bíróság megszegte a Btk. 55. § (2) bekezdés 2. mondatában foglalt azt a rendelkezést, mely szerint különös méltánylást érdemlő esetben a (2) bekezdésben előírt járművezetéstől eltiltás kötelező alkalmazása mellőzhető.
- [57] A másodfokú bíróság határozata nem hagy kétséget a felől, hogy a bíróság mérlegelés alapján hozta meg azt a döntését, hogy a terhelt eltiltása a robbanómotorral ellátott kerékpár vezetésétől szükséges, de semmilyen más jármű vezetésétől nem szükséges.
- [58] Következtes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés b) pont második fordulataának alkalmazása során a kiszabott büntetés csak akkor tekinthető törvénysértőnek, és eshet felülvizsgálat alá, ha az - a minősítésen túl - a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve volna a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239., BH 2005.337., BH 2016.264.II.). Egyébként - amennyiben a felülvizsgálattal érintett cselekmények vonatkozásában anyagi jogszabálysértés nincs - a büntetés önálló vizsgálatára az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés b) pontja nem biztosít lehetőséget (EBH 2011.2387.).
- [59] Mivel a másodfokú bíróság döntése mérlegelésen alapul és nem abszolút törvénysértő, ezért e döntés felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban a Kúriának nincs törvényes lehetősége. Kizárólag a törvénysértő büntetés kiküszöbölésére volt lehetősége a Kúriának a törvénysértő rendelkezés mellőzésével. Ezt meghaladóan az ügyész indítványa a törvényben kizárt indítvány.
- [60] Mindezekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, és - a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásával - maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. A megtámadott határozatot megváltoztatta, és a kiszabott pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett mellőzte a terhelt eltiltását a



robbanómotorral ellátott kerékpár vezetésétől.

[61] Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

[62] Megjegyzi a Kúria, hogy a bűncselekmény bírósági határozatban történő megnevezéséről rendelkező 61/2008. BK vélemény 1. pontja értelmében a bűncselekményt a bíróság ügydöntő határozatának rendelkező részében a 2012. évi C. törvény Különös Része szerinti alcímével kell megnevezni. Ekként jelen ügyben a megállapított bűncselekmény helyes megnevezése: járművezetés ittas állapotban vétsége.

[63] A Kúria a Be. 438. §-a alapján megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

[64] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.

A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. június 14.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Lévai Viktória  
tisztviselő